

LUNDS UNIVERSITET

Vem k  bblar mest?

En kvantitativ innehållsanalys av hur mainstream- och challengerpartiers
agerade förändrats i fyra svenska partiledardebatter.

Antal ord: 8 642

Handledare Annika Fr  den

Abstract

Every election, millions of Swedes go to vote to determine which party will govern for the coming four year period. For those not particularly interested in politics, televised debates help to gather information before the election. Some of the debates can be watched by up to almost a million people according to Swedish Public Service, which gives the debates power to shape the election result. Because of that it is interesting to research how the parties act during the debates, and if they act according to any Political science theory, such as mainstream and challengerparty-theory. To execute this a quantitative method will be used. The thesis will focus on four debates, all shown on Swedish television and having partyleaders as debaters. The result show that mainstreamparties, such as The Socialdemocrats and Moderaterna have acted according to the way a mainstreamparty usually acts. The Left party and the greens have done the same, but for challengerparties. Debates are becoming more full with interruptions and less factual arguments, although it is not a straight line from each year to the next.

Keywords: Innehållsanalys, kvantitativ metod, mainstreampartier, challengerpartier, partiledardebatt, gestaltningsteori

Abstract	2
1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.1.1 Tv-sända partiledardebatter	4
1.2 Problemformulering och relevans	5
1.2.1 Syfte och frågeställning	6
1.2.2 Kritik	6
1.3 Avgränsning	7
1.4 Tidigare forskning	7
2. Teori	9
2.1 Begrepp	9
2.2 Mainstream- och challengerpartier	9
2.2.1 Mainstreampartier	9
2.2.2 Challengerpartier	10
2.2.3 Forskning och teorier	11
The hindering hypothesis	11
The facilitating hypothesis	12
2.3 Gestaltningsteorin	12
2.3.1 Politisk gestaltning	13
2.3.2 Sakgestaltning och Spelgestaltning i den här uppsatsen	13
3. Metod	16
3.1 Kvantitativ metod	16
3.1.1 Kvantitativ innehållsanalys	16
3.1.2 Analyskriterier	16
3.1.3 Tillvägagångssätt	17
4. Material	18
4.1. Debatten 2010	18
4.2 Debatten 2014	19
4.3 Debatten 2018	20
4.4 Debatten 2022	21
5. Resultat	22
5.1 Debatten 2010	22
5.2 Debatten 2014	24
5.3 Debatten 2018	27
5.4 Debatten 2022	28
6. Analys	30
7. Slutsats	34
8. Källförteckning	35

1. Inledning

Sverige har val till riksdagen vart fjärde år. Då har alla röstberättigade i Sverige chansen att rösta på det parti som de tror mest på. Enligt Henrik Ekengren Oscarsson, professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet, bestämmer sig allt fler väljare vid en senare tidpunkt vad de ska rösta på (Oscarsson 2020 s.2). Enligt siffror från SVT är det uppemot 700 000 människor som väljer vilket parti de ska rösta på dagarna innan valet (SVT 2014). Det här fenomenet tyder på att partiledardebatter är en viktig informationskälla för väljare som har svårt att bestämma sig för vad de ska rösta på, och därför är ytterst viktiga för partiledarna. TV-debatter har blivit den främsta källan till politiska information till landets medborgare (Strömbäck 2008 s.229). En studie från Internetstiftelsen visar dessutom att bara hälften av Sveriges befolkning mellan 16-88, har ett stort intresse för politik. Debatterna blir därför ett viktigt verktyg för partierna när det gäller att nå ut till väljarna. Till exempel tittade 949 000 personer på partiledardebatten som sändes i SVT2 den 6 oktober 2014, enligt siffror från SVT (Dagens Media 2013).

Partiledardebatterna når ut till en stor mängd människor. Den makt debatterna kan ses som relativt stor. Det blir därför viktigt för samtliga partier som deltar att få fram budskap som kan få fler människor att rösta på det respektive partiet. Med detta, samt mängden människor som velar kring var de ska lägga sin röst, blir partiledardebatterna ett intressant fenomen att studera statsvetenskapligt. Därför har kommer den här uppsatsen att undersöka det debattklimat som finns och hur det påverkas över tid och hur partiernas debattstrategier påverkas över tid.

1.1 Bakgrund

1.1.1 Tv-sända partiledardebatter

Partiledardebatterna har en central roll i det svenska politiska landskapet och erbjuder en plattform för partiledare att presentera sina politiska ståndpunkter, diskutera aktuella frågor och utmana sina motståndare inför en nationell publik. I takt med att sociala medier och digitala plattformar vuxit fram har även dessa blivit arenor för politisk debatt och diskussion.

Detta har ytterligare ökat tillgängligheten och interaktiviteten i partiledardebatterna, där allmänheten nu kan delta mer direkt genom att ställa frågor och dela sina åsikter i realtid.

Historiskt sett har partiledardebatterna i Sverige varierat i format och frekvens, men de har i allmänhet hållits i samband med val eller vid andra särskilt viktiga politiska tillfällen. Från att debatter endast skett live och sedan möjligen transkriberats, till populariseringen av radio och TV, som under 1900-talet gav partiledardebatterna en ny dimension. Debatterna kunde nu nå ut till en bredare publik och blev ett centralt inslag i de svenska hushållen. TV:ns visuella natur lade även till en ny aspekt vid valet av partiledare, nämligen dennes karisma, retorik och förmåga att engagera tittarna.

SVT har sänt partiledarutfrågningar och Slutdebatter sedan 1960-talet. Debatterna har förändrats, från lugnare och längre anföranden till dagens mer fartfyllda och avbrottsbenägna debatter. Debatterna från och med 1960-talet och fram till 2000-talets början är mycket lugnare än debatterna idag. Att någon blir avbruten är ytterst ovanligt, alla partiledarna sitter ner och anföranden får vara 2 eller 3 minuter långa, istället för 30 sekunder eller 1 minut som är vanligt numera (SVT 1976, 1982)

1.2 Problemformulering och relevans

Slutdebatten inför ett val är viktig eftersom flera hundra tusen väljare bestämmer sig för vad de ska rösta på bara dagar innan valet. Det gör att debatten kan vara en sista chans för partierna att lyckas påverka väljarna.

Därför är det intressant att undersöka debatternas struktur och dynamik ur en statsvetenskaplig synvinkel. En central frågeställning är därför vilken av partiledarna som bäst lyckas styra samtalet. Vissa krav på debattämnen kan partierna ställa innan debatten, även om stora partier troligen har större makt på det området (Expressen 2022), men i fallet med partiledardebatter kan ett frekvent avbrytande i en fråga eller bristen på svar stoppa andra partier från att diskutera en fråga, även om den egentligen fanns på dagordningen. Det är maktens andra ansikte.

En konkret metod för att undersöka dessa aspekter är att analysera frekvensen och kontexten av partiledares avbrott under debatten, vilket implicit kan indikera deras förmåga att dirigera konversationens flöde och inflytande över vilka röster som får höras och när. Det är därför statsvetenskapligt relevant att kartlägga maktförhållanden i svenska partiledardebatter genom att titta på vem som talar, hur ofta och om vad.

1.2.1 Syfte och frågeställning

Syftet med studien är att undersöka hur olika partier agerar i TV-sända partiledardebatter. Fokus kommer att ligga på om partiets roll påverkar hur det agerar samt. Till exempel hur mycket det debatterar med och avbryter andra partiledare. Frågeställningen vill helt enkelt studera hur partierna betar sig. Partiledardebatter är viktiga ur ett utomvetenskapligt perspektiv för att informera väljare som inte är särskilt intresserade av politik vad olika partier har för ståndpunkter. Ur ett inomvetenskapligt perspektiv är det intressant då det kartlägger om partierna agerar likadant i TV-studion som utanför.

Med anledning av ovanstående kommer frågeställningen att fastställas till:

- På vilket sätt skiljer sig mainstream- och challengerpartiers agerande i partiledardebatter?

För att ta reda på detta måste man även besvara frågan:

- Vilka avbryter flest gånger i partiledardebatter

1.2.2 Kritik

Förändrade beteenden hos partiledarna i debatter kan bero på en rad olika saker utöver vad frågeställningen täcker. Ett exempel skulle kunna vara den ökande användningen av sociala medier i samhället, vilket skulle kunna vara en bidragande faktor till ett sämre debattklimat. Sociala medier används dessutom betydligt mer som ett politiskt knep i dag än 2010 eller 2014. Att svaren ska filmas och publiceras på sociala medier kan tänkas leda till mer ensidiga svar. Nya retoriska trender och knep kommer och går dessutom. Partiledardebatter från 1960,

1970 eller 1980-talet är betydligt lugnare än dagens debatter. Ytterligare en faktor skulle kunna vara att riksdagen har fler partier nu än tidigare vilket gör det svårare för varje enskilt parti att höras på grund av konkurrensen.

1.3 Avgränsning

Uppsatsens empiriupptagning kommer avgränsas till en debatt per valår. Dessutom kommer enbart debatter från mediehusen SVT och Expressen att analyseras. Detta beror på mängden tittare på debatterna, och mediehusens storlek, även SVT valdes för dess höga förtroende hos allmänheten. Anledning till att inte enbart ett mediehus debatter valdes beror på tillgängligheten samtliga debatter var begränsad. Därför behövde samtliga debatter ses via Youtube från ett privat konto (SVT 2020).

Valen 2010 till 2022 valdes på grund av förändringen i bland riksdagspartierna. Efter valet 2010 kom Sverigedemokraterna in i riksdagen, vilket även gjorde att de fick delta i partiledardebatterna. Detta gör tidsperioden intressant att analysera, speciellt för att kunna observera förändringen i debattklimatet före och efter Sverigedemokraternas deltagande i partiledardebatterna. Utöver detta, förblir uppsatsen aktuell då den analyserar dess samtid. På grund av uppsatsens fråga är det mest intressant att jämföra den tiden då den stora förändringen i partiledardebatterna och riksdagen skett, vilket är den andra halvan på 2010-talet.

Partiledarna debatterar med varandra ofta, fast i riksdagens plenisal istället för en TV-studio. Det kan även hända att någon eller några är med i något annat program. Partiledardebatterna är mer relevanta eftersom de följer samma struktur varje år, det är så många som tittar och det är över relativt fort, åtminstone om jämförelsen med plenisalen görs.

1.4 Tidigare forskning

Svenska partiledardebatter har varit föremål för forskning tidigare. Bland annat med medialisering som synvinkel. Jesper Strömbäck har forskat på relationen mellan media och

politik. I sin bok "Makt, medier och samhälle" undersöker Strömbäck hur svensk politik har påverkats av medierna. Strömbäck föreslår att medialiseringen av politiken bör ses som ett multidimensionellt koncept. Empiriska resultat visar att både riksdagsledamöter och politiska journalister anser att medierna har ett omfattande inflytande över politiken och allmänheten. Strömbäck undersöker också relationerna mellan medier och politiska aktörer, diskuterar koncepten medierad och medialiserad politik och utforskar mediernas makt och inflytande. Studien baseras på enkätundersökningar bland riksdagsledamöter och politiska journalister och syftar till att bättre förstå dynamiken och konsekvenserna av medialiseringen i det svenska politiska landskapet (Strömbäck 2008).

Göran Eriksson undersöker svensk politik utifrån ett journalistperspektiv i sin avhandling "Den televiserade politiken: studier av debatt och nyhetsjournalistik" från 2002. Eriksson undersöker TV-journalistikens påverkan på politikerbilden. Han finner att invanda sändningsmetoder ofta skapar en negativ politisk bild, delvis på grund av TV:s strävan efter tittare och journalisternas självbild som maktkritiker. Medan politiker blir mer synliga i TV leder presentationssättet till minskat politiskt intresse och ökat avstånd mellan politiker och tittare (Forskning.se 2002).

Det finns fler C-uppsatser som använder partiledardebatter som material. Majoriteten av uppsatserna är dock på skrivna journalist, eller medie- och kommunikationsvetenskapsprogrammet vilket gör dem lite annorlunda.

2. Teori

2.1 Begrepp

FF: Föräldraförsäkring.

Stökig: Används i den här uppsatsen som ett samlingsnamn för ett mer otåligt debattklimat med fler som avbryter, samt debatter med mindre sakpolitiskt innehåll och istället fler känslolag argument, misstolkningar med flit, inte svara på frågor och att med flit måla upp en full bild av motståndaren. Kombinationen av detta ger stökigare debatter.

Avbrott: Ett avbrott definieras i uppsatsen som tillfället då en partiledare avbryter en annan när denne redan pratar. För att avbrottet ska bli tydligt ska den avbrutna gärna komma av sig lite, men det är inte nödvändigt. Även suckar eller liknande ljud som har som mening att störa debattören räknas som avbrott. Begreppet avbrott är relevant för att mäta stöket på en debatt, eftersom mängden avbrott förväntas öka när partiledarna upplever att ämnet är så viktigt att denne måste avbryta för att få göra sin poäng direkt. För att en programledare (i resultatdelen PL) ska kudas som avbruten ska den ha sagt åt partiledaren mer än två gånger att sluta prata eller svara på någonting nytt, utan att denne gjort detta.

2.2 Mainstream- och challengerpartier

Alla partier vill inte samma sak, det vill säga fler röster, det menar teorin om mainstream och challengerpartier. Alla partier kan räknas in i en av kriterierna, som baseras på huruvida partiet haft inflytande real politiskt inflytande i närtid eller ej. Mainstreampartier vill ha politiska uppdrag och dess största styrka är att använda sitt lugn. Challengerpartier vill ha sin policy genomdriven och förändra diskursen.

2.2.1 Mainstreampartier

Mainstreampartier är partier som i närtid styrt landet, eller under en längre tid haft en etablerad närvaro och inflytande inom det politiska systemet. Dessa partier kännetecknas ofta av en lång historia av representation i parlamentet, en stabil väljarbas och en betydande roll i att forma regeringen och politiken. De tenderar att representera centrum av det politiska spektrumet. Mainstreampartiernas politik återspeglar ofta de bredare, mer traditionella och

accepterade värderingarna inom samhället. I valet mellan en politisk post och policy väljer mainstreampartier posten, därför är det viktigt för dem att de har ett gott anseende bland väljarna (De Vries och Hobolt 2020). I Sverige är de två stora mainstreampartierna Socialdemokraterna och Moderaterna, men även Liberalerna, Centerpartiet kan tydligt inkluderas i Mainstreammallen. Socialdemokraterna är Sveriges tydligaste exempel på ett mainstreamparti. Socialdemokraterna är, i enlighet med teorin, statsbärande, har roller inom etablerade sammanhang som ger dem tyngd och kan ofta bli statsminister vid nästa val.

Mainstreampartier tenderar att gynnas av att upprätthålla ett lugnt och stabilt framträdande. Deras strategi och beteende i debatter och i allmän politisk kommunikation bygger på att utnyttja deras institutionella makt och trovärdighet. De borde enligt teorin förmedla vilka kompetenta politiker partiet har, inte starta konflikter, referera till sina framgångar och lyfta fram den egna ansvarstagande förmågan (De Vries och Hobolt 2020).

2.2.2 Challengerpartier

Challengerpartier definieras som partier som aldrig haft någon direkt politisk makt och som utmanar den etablerade politikens status quo. Dessa partier tenderar att vara relativt nya på den politiska arenan, eller kan ha existerat i periferin och söker att utöka sitt inflytande genom att ifrågasätta och omforma de rådande politiska normerna och värderingar. I valet mellan policy och poster väljer challengerpartier enligt teorin alltid policy (De Vries och Hobolt 2020).

Challenger-partier kan representera en mängd olika ideologier, från yttersta vänster till yttersta höger, men det som utmärker dessa typer av partier är att de ofta lockar väljare genom att erbjuda alternativa perspektiv eller genom att mobilisera kring specifika, ofta kontroversiella, frågor som de menar att de etablerade partierna inte pratar tillräckligt om, eller har rätt lösningar för. Challengerpartier har större möjlighet att ta politiska risker då de har mindre att förlora. (De Vries och Hobolt 2020). Det tydligaste challengerpartiet i svensk politik i dag är Sverigedemokraterna, men även Miljöpartiet och Kristdemokraterna kan ses vara före detta challengerpartier. Vänsterpartiet kan även räknas hit, trots de har flera mainstream-tendenser.

Enligt teorin fokuserar challengerpartierna i regel på att de ofta är mindre, nyare eller mer radikala än mainstreampartierna. Dessa partier kan kosta på sig större risker, oftast för att försöka skapa uppmärksamhet och starka åsikter. Utan samma tillgång till medier som etablerade partier måste challengerpartier ofta vara mer kreativa och aggressiva för att få uppmärksamhet. De kan använda sig av djärva uttalanden för att bryta igenom mediebruset. Challengerpartier tenderar att positionera sig som alternativet, de som har nya idéer och lösningar för att försöka fånga missnöjda väljare. De kan till skillnad från mainstreampartierna dra nytta av polarisering. De kan således dra nytta av att presentera den egna verklighetsbilden.

Challengerpartier fokuserar ofta bara på en eller ett par frågor, medan mainstreampartierna ofta har ett brett partiprogram som inkluderar samtliga samhällsfrågor. Ytterligare en taktik hos Challengerpartier är att framställa sig som folkliga och relaterbara till de stora massorna (Shain 2022). I en debatt skulle det kunna vara att använda ett enklare språk eller att man klätt sig annorlunda än sina motståndare.

2.2.3 Forskning och teorier

Mycket forskning på ämnet challengerpartier har bedrivits, inte minst sedan challengerpartier började få mer parlamentarisk makt i Europa och andra delar av världen. Sverige. Stora delar av forskningen när det gäller challengerpartier handlar om att ta reda på hur den typen av partier kunde växa så snabbt. Schain (2002) har till exempel studerat hur det franska partiet Front National påverkat etablerade franska partiers syn på och retorik kring invandring. Schains studier visar hur etablerade högerpartier har antagit challengerpartiernas retorik om invandring, och att etablerade partier från både vänster- och högerkanten har försökt öppna upp debatten kring deras frågor. Forskningen förklarar detta som att Front National har en agenda-sättande effekt på de etablerade partierna. (Schain 2002).

The hindering hypothesis

Meguid (2005) förklarar de strategiska handlingarna hos mainstreampartier som den primära faktorn som påverkar konkurrenskraften hos challengerpartier. Meguid utvecklade en modifierad teori i syfte att förklara hur partier konkurrerar genom att ändra politiska positioner och ägandeskap av frågor. Enligt Meguid kan mainstreampartier anta tre olika ståndpunkter gentemot frågan som introduceras av nischpartiet:

1. en avfärdande strategi
2. en tillmötesgående strategi
3. eller en fientlig strategi (konfrontativ).

Enligt Meguid leder de första två till minskat stöd för challengerpartierna, medan den tredje strategin resulterar i ökat stöd för dem. Resonemanget kan förklaras som följer: om uppmärksamheten kring challengerpartiets fråga ökar, är det mest fördelaktigt för mainstreampartiet att anta en tillmötesgående strategi, snarare än att ta ställning i frågan. En tillmötesgående strategi underminerar därmed det nya partiets ägande av frågan och gör mainstreampartiet att framstå som mer kompetent och konkurrenskraftigt (Meguid 2005).

The facilitating hypothesis

Hur påverkar de strategiska handlingarna hos mainstreampartier valresultaten för anti-invandringspartier. Enligt teorin leder en tuffare, eller tillmötesgående, strategi till större väljarstöd för anti-invandringspartiet eftersom det har en legitimerande effekt på deras fråga, vilket gör den mindre tabubelagd. Hypotesen är följande: mainstreampartiernas tillmötesgående av challengerpartiets politik tenderar att legitimera challengerpartiernas politik och därmed resultera i större stöd för nischade partier (Dahlström och Sundell 2012).

2.3 Gestaltningsteorin

Gestaltningsteorin, eller “the framing theory” som den heter på engelska, är en teori som blivit central inom statsvetenskap och politisk kommunikation. Robert Entman, som myntade teorin, definierar gestaltning som processen att välja och framhäva vissa aspekter av verkligheten i kommunikation för att främja en specifik problemdefinition, orsaksförklaring, moralisk bedömning eller lösning. I kärnan av teorin ligger förståelsen att information måste kategoriseras och struktureras eftersom medias format är begränsat jämfört med mängden information som finns. Media kan aldrig helt neutralt spegla verkligheten; de väljer och tolkar information genom journalistiska metoder som ordval och bildsättning. Denna gestaltning påverkas av många faktorer inklusive mediernas format och normer, samt politiska åsikter. Ett exempel är hur man kan beskriva ett glas som antingen halvtomt eller halvfyllt, vilket leder tankarna i olika riktningar trots att mängden vätska är densamma. Medierna påverkar inte bara vilka åsikter människor har, utan vilka frågor de anser vara viktiga, vilket är kärnan

i teorin om medias dagordningsmakt. Journalister, politiker och intresseorganisationer kämpar för att få sina frågor på agendan, och dagordningsmakten kan påverka demokratin genom att favorisera vissa partier eller frågor (Strömbäck 2008 s.115)

2.3.1 Politisk gestaltning

När det gäller gestaltning inom medierapportering om politik, är det vanligt att analysera hur politiken presenteras, varvid man särskiljer mellan två huvudsakliga typer av gestaltning: sakgestaltning och spelgestaltning. Sakgestaltning fokuserar på det faktiska innehållet, politiken, lagarna och de konkreta frågorna, medan spelgestaltning betonar politikens dramaturgi, strategier, konflikter och maktspel (Strömbäck 2008 s.115). För mainstreampartier ligger sakgestaltningen närmast, medan spelgestaltningen passar challengerpartier.

2.3.2 Sakgestaltning och Spelgestaltning i den här uppsatsen

För att anpassa begreppen till uppsatsens ämne kommer de att användas på följande sätt:

Sakgestaltning i uppsatsen: I den här uppsatsen gör en partiledare ett sakgestaltat inlägg i debatten om denne:

- Introducerar ny information som hjälper väljaren förstå partiet bättre eller som gör att debatten i allmänhet blir bättre.
- Förklarar ett konkret politiskt förslag
- Gör en förtydning av ett föregående inlägg
- Är saklig, tydlig, kort och koncis i sitt svar.

För att förtydliga kriterierna kommer här ett exempel på ett inlägg som kodats som sakgestaltning. Ett inlägg som kodas som sakgestaltiskt behöver inte vara ett lugnt inlägg, det kan dessutom innehålla många kritiska kommentarer om en motståndare, så länge det paketeras i ett sakligt paket. Exemplet är från debatten 2022 och sägs av Ulf Kristersson, Moderaterna vid 1:02:47 - 1:03:45 i debatten.

“När jag träffar lantbrukare så litat de aldrig längre på Centerpartiet, det är alldeles uppenbart. Och det beror inte alls bara på det nya nu att Centern verkligen vill sätta sig i en socialdemokratisk regering och samarbeta med Vänsterpartiet och Miljöpartiet utan därför att den praktiska politiken med Europas högsta dieselpriser, extremt höga elpriser som slår rakt in i jord, lantbruksföretag, men också andra saker. Stödligorna, där man blir av med maskindelar, GPS-utrustning, bensin och diesel för att inte tala om det, och för att det saknas konkreta förslag. De har givit upp hoppet, de tittar istället på partier som lägger konkreta förslag. På vår sida kan vi ju enas om konkreta förslag. Sänk priset på diesel så vi överlever också på landsbygden, gör någonting åt elpriserna och se till att vi har ordentlig elproduktion. Fler poliser på landsbygden så att de som åker runt idag och bara slangar bensin åker dit. Allt detta har ju vi konkreta förslag på, och kan enas. På den sidan är de inte eniga över huvudtaget”.

KristerSSons inlägg uppfyller många av kriterierna i spelgestaltning också, men givet att inlägget avslutas med konkreta exempel kodas det som sakgestaltning.

Spelgestaltning i uppsatsen: I den här uppsatsen gör en partiledare ett spelgestaltat inlägg i debatten om denne:

- Fokuserar inlägget på att måla upp en bild av motståndaren
- Målar upp samma bild flera frågor i rad utan att svara på den ställda frågan
- Misstolkar med flit vad någon annan sagt för att bilda en konfliktyta

För att förtydliga kriteriet kommer här ett exempel på ett inlägg som kodats som spelgestaltning. Det är från debatten 2022 och sägs av Magdalena Andersson, Socialdemokraterna, 1:07:00 - 1:07:28 in i debatten.

“Det är faktiskt till att kommentera någonting annat till att börja med. Jimmie Åkesson anklagar Annie Lööf för att bara prata om landsbygden var fjärde år, men jag har ju suttit och förhandlat med Centerpartiet många gånger under den här mandatperioden och jag kan berätta att Centerpartiet i varje förhandling står upp för svensk landsbygd och för Sveriges bönder och för alla människor som bor där. Allt från bredband, enskilda vägar, slakteriavgifter, mackar, mataffärer, enskilda vägar och väldigt mycket mer”.

Anderssons inlägg är trevligt, men beskriver inga konkreta förslag Socialdemokraterna driver. Det är ett inlägg med målet att måla upp en bild av enighet mellan Socialdemokraterna och Centerpartiet.

3. Metod

3.1 Kvantitativ metod

Den här uppsatsen tillämpar en kvantitativ metod. Undersökningen baseras på likvärdiga och därmed jämförbara uppgifter om flera analysenheter, så att dessa uppgifter kan uttryckas och analyseras med numeriska värden. En kvantitativ metod är lämplig då den underlättar kartläggningen av den data partiledardebatterna innehåller.

Den kvantitativa metodens fördelar inkluderar generaliserbarhet, objektivitet och replikerbarhet. Den kan även avslöja samband som inte var tydliga utan den kvantitativa metoden (Boreus 2012 s.59). Den kvantitativa metoden fungerar i den här uppsatsen eftersom materialet innehåller en stor mängd data som hade varit svår att få en greppbar överblick av utan metoden.

3.1.1 Kvantitativ innehållsanalys

Innehållsanalys är en metod som används för att systematiskt undersöka information i till exempel en text. Innehållsanalys kan vara både kvalitativ och kvantitativ. I den här uppsatsen kommer en kvantitativ metod att användas. Den kan tillämpas för att analysera närvaron och betydelsen av ord, teman, attityder och andra specifika innehållselement. I sin grundform handlar innehållsanalysen om att omvandla en stor mängd information till enklare, mer hanterbar data genom att kategorisera och kvantifiera innehållet utifrån förutbestämda regler och kriterier (Esiasson 2012 s.197).

I den här uppsatsen kommer innehållsanalysen användas för att mäta hur många gånger varje partiledare får komma till tals, om det sagda är sak- eller spelgestaltning, frekvensen av avbrott och sedan analysera deras sammanhang i fyra partiledardebatter. För det behöver kriterier etableras, och allt relevant som sägs i debatten behöver kodas.

3.1.2 Analyskriterier

1. Antalet inlägg i debatten: Kodas en poäng för varje inlägg. Ifall programledaren ställer flera olika frågor till partiledaren på rad räknas det som lika många inlägg som ämnen som denne fick svara på.

2. Antalet avbrott: Här görs en frekvensanalys, det vill säga antalet gånger avbrott görs räknas systematiskt. Varje gång det sker ett avbrott kommer det att antecknas. Även vem som avbryter, i vilken fråga och när i debatten kommer antecknas.

Resultatet kommer även innehålla vid vilken tidpunkt i debatten partiledarna avbryter varandra. "30:00" till exempel betyder att avbrottet sker en halvtimme in i debatten. Genom att räkna förekomsten av avbrott, och sedan jämföra det med olika partier, debatter och ämnen, kan en slutsats dras om och hur debatterna har förändrats mellan 2010 och 2022.

Utöver detta kommer en tabell att inkluderas under varje år, som innehåller partiernas stöd i riksdagen jämförd med en partistödundersökning från samma månad som debatten. Det visar hur partiet ligger till när det går in i debatten, om de är stressade eller ej.

3.1.3 Tillvägagångssätt

För att säkerställa att mätningen av debatterna genomförs systematiskt kommer de att undersökas två gånger, med samma metodologi. Efter det jämförs svaren, skiljer sig några åt undersöks de igen. Det är inte alltid tydligt vilka inlägg som kan klassas som sak- eller spelgestaltning, därför kommer vissa påståenden att klassas som "osäkra" och skrivs ned i en separat spalt i resultatet. Några av dem finns kvar i resultatet som exempel. För att förenkla kodningen kommer jag benämna samtliga programledare och moderatorer i debatterna som "programledaren" oavsett vem som leder programmet. Detta endast för att försöka minska på mängden namn i texten för läsbarhetens skull.

4. Material

Material som resultatet och slutsatsen kommer att bygga på är fyra partiledardebatter från fyra valår. 2010 och 2014 är från SVT, 2018 och 2022 från Expressen TV. Valet att inleda analysen med partiledardebatten från 2010 motiveras av att denna debatt utgjorde det sista tillfället innan Sverigedemokraternas inträde i riksdagen samma år. Sverigedemokraterna, som klart identifieras som ett challengerparti, har sedan dess, fram till och med 2022, även etablerat sig som ett framträdande oppositionsparti. Med anledning av vad mainstream- och challengerteorin säger om den här typen av partis förväntade beteende, var jämförelsen mellan en debatt innan ytterligare ett mainstreamparties anslöts till riksdagen, och efter en intressant jämförelse. Att sedan inkludera alla valår efter det är för att kunna se utvecklingen fram till idag.

Material från SVT och Expressen ger en bred översikt över partiledardebatterna i Sverige. SVT representerar en allmän och tillförlitlig källa. Alla med teve eller internetuppkoppling i Sverige har tillgång till SVT. När debatterna sändes gick de att se på SVT och på SVT Play. Debatterna fanns även kvar på SVT Play en tid efter valet, men inte längre.

Expressen tillför ett konversonellt perspektiv, eftersom Expressen är Sveriges största kvällstid. Det är Sveriges största kvällstidning med 50 000 sålda exemplar om dagen (Dagens Media 2020). Debatterna sänds dessutom inte bara på Expressens hemsida, utan även på andra tidningar som samarbetar med Expressen, till exempel Dagens Industri.

4.1. Debatten 2010

Debatten 2010 sändes fredagen den 17 september och var den sista tv-sända debatten innan valet 2010, som inföll den 19 september, för mandatperioden 2010-2014. Medverkande i debatten var alla partiledare för partierna i riksdagen. Medverkande var Mona Sahlin (S), Maria Wetterstrand (MP), Lars Ohly (V), Jan Björklund (FP numera L), Göran Hägglund (KD), Fredrik Reinfeldt (M) och Maud Olofsson (C). Debattens ämnen var jobben, sjukförsäkringen, skolan, vården, föräldraförsäkring, klimatet, invandring och integration och brottslighet. Debatten finns inte kvar på SVT Play men finns publicerad på Youtube av användaren "SvenskPolitik1" (Youtube 2012).

Programledaren konstaterar även att jobben är väljarnas viktigaste fråga, då Sverige har 400 000 arbetslösa i september 2010 (SVT 2010). Debatten är 2 timmar lång, och innehåller förutom öppen debatt, även två inslag där partiledarna får fråga ut statsministerkandidaterna Reinfeldt och Sahlin, samt ett par direkta frågor från programledarna. Utfrågningarna räknas inte med i resultatet eftersom att dessa är riktade mot en person och alla inte tillåts begära ordet, men de har överlag fler inbrott än den vanliga debatten. De direkta frågorna från programledarna räknas med eftersom partiledarna får säga ett par meningar oavbrutet, det vill säga tillräckligt för att det ska kunna analyseras som sakligt eller ej. 2010 styr Alliansen och sitter i regering. Fredrik Reinfeldt är statsminister. Partiernas ställning från valet 2006 ser ut som följande inför debatten. Siffrorna kommer från Valmyndigheten och Väljarbarometern:

	V	MP	S	FP (L)	C	M	KD
Resultat från valet 2006	5,85%	5,24%	34,99%	7,54%	7,88%	26,23%	6,59%
Valundersökning sep 2010	5,3%	9,7%	30,3%	6,8%	6,6%	30,0%	6,5%

4.2 Debatten 2014

Debatten 2014 sändes fredagen den 12 september och var den sista tv-sända debatten innan valet 2014, som inföll den 14 september, för mandatperioden 2014-2018. Medverkande i debatten var alla partiledare för partierna i riksdagen. Medverkande var Stefan Löfven (S), Gustav Fridolin (MP), Jonas Sjöstedt (V), Jan Björklund (FP numera L), Göran Hägglund (KD), Fredrik Reinfeldt (M), Annie Lööf (C) och Jimmie Åkesson (SD). Debattens ämnen var jämställdhet, föräldraförsäkring, bostäder, jobbet, klimatet, vinster i välfärden, skolan, migration och NATO. Debatten är två timmar lång exklusive för- och eftersnack med experter och är publicerad på Youtube av användaren "PB-SSE" (Youtube 2022).

2014 styr Alliansen och sitter i regering. Fredrik Reinfeldt är statsminister. Partiernas ställning från valet 2006 ser ut som följande inför debatten. Siffrorna kommer från Valmyndigheten och Väljarbarometern:

	V	MP	S	FP (L)	C	M	KD	SD
Resultat från valet 2010	5,60%	7,34%	30,66%	7,06%	6,56%	30,06%	5,60%	5,70%
Valundersökning sep 2014	7,5%	10,5%	27,0%	8,04%	4,7%	22,1%	5,3%	10,4%

4.3 Debatten 2018

Expressens partiledardebatt. Debatten finansieras av Expressen och Dagens Industri och produceras tillsammans med företaget Warner Bros. Programledarna berättar att debatten även publiceras på Expressens partertidningars hemsidor. Debatten sändes lite tidigare på året än de andra två, knappt en månad före valet. Debatten sändes tisdagen den 14 augusti 2018, valet inföll den 9 september 2018. Medverkande partiledare var Jonas Sjöstedt (V), Isabella Lövin (MP), Stefan Löfven (S), Ulf Kristersson (M), Annie Lööf (C), Jan Björklund (L fd FP), Ebba Busch (då Thor) (KD), Jimmie Åkesson (SD). Reglerna för debatten inkluderade att ingen fick prata i mer än en minut i sträck. Ifall man ville replikera fick man räkna upp handen. Debattens ämnen var brottslighet, vården, miljö, ekonomi och migration. Expressens programledare konstaterar i programmet att migration var väljarnas viktigaste fråga inför valet 2018 (Expressen 2018).

Även ämnena marknadshyror, kostnadsfria körkortsutbildningar, statligt ägande av Telia, burkaförbud, euro, försvaret och höghastighetståg debatteras kort med ja- eller nej-frågor. Debatten sändes i totalt 2 timmar, men dessa två timmar innehåller även en längre nyhetssändning och en utfrågning av statsministerkandidaterna Stefan Löfven och Ulf Kristersson. De sista fem minuterna av debatten ägnas åt regeringsfrågan, detta exkluderas ur resultatet då det i sitt upplägg skiljer sig från den övriga debatten.

Stefan Löfven är statsminister och styr Sverige sedan 2014 i en regering som består av Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Under mandatperioden har Decemberöverenskommelsen bildats och fallit. Överenskommelsen gick ut på att ignorera Sverigedemokraternas stöd i riksdagen, och istället låta största block utan SD:s inflytande få

bilda regering. Resultatet från föregående val ser ut som följande. Informationen kommer från Valmyndigheten och Väljarbarometern:

	V	MP	S	L (FP)	C	M	KD	SD
Resultat från valet 2014	5,72%	6,89%	31,01%	5,42%	6,11%	23,33%	4,57%	12,86%
Valundersökning sep 2018	10,1%	6,2%	25,1%	6,0%	10,0%	17,2%	5,9%	16,9%

4.4 Debatten 2022

Expressens partiledardebatt från 2022. Partierna representeras av Nooshi Dadgostar (V), Märta Stenevi (MP), Magdalena Andersson (S), Annie Lööf (C), Johan Pehrson (L, fd FP), Ebba Busch (KD), Ulf Kristersson (M) och Jimmie Åkesson (SD). Sändningen är tre timmar lång och innehåller åtta ämnen, ett ämne per parti som partierna själva fått välja. Ämnena som debatterades var kriminaliteten, privatiseringar, utsläppen, landsbygden, skolan, välfärden, integration och vården. Varje partiledare fick börja sitt valda ämne med ett två minuters anförande. Öppninganförandet inkluderas inte i resultatet då det inte är en debatt. Debatten är den första av de stora mediehusens debatter i valrörelsen 2022 och sändes live den 16 augusti 2022. Valet var den 11 september 2022.

	V	MP	S	L (FP)	C	M	KD	SD
Resultat valet 2018	8,0%	4,41%	28,26%	5,49%	8,61%	19,84%	6,32%	17,53%
Valundersökning sep 2022	7,6%	5,5%	29,8%	5,6%	6,8%	17,1%	5,9%	20,4%

5. Resultat

5.1 Debatten 2010

Deebatten bestod av en majoritet av sakliga inlägg. Antalet inlägg som kodats som sakliga i debatten uppgår till 137 stycken, medan de spelgestaltiska endast uppgår till 28 stycken. Det betyder att 80 procent av inläggen var sakliga. Sakligheten var jämn över blockgränsen, men oppositionen använde sig av spelgestaltning något mer.

Det partiet som avbryter mest i den här debatten är Miljöpartiet med 10 gånger, och det parti som avbryter minst är Moderaterna med en gång. Alliansen avbryter tillsammans 13 gånger, medan de rödgröna avbryter 24 gånger. Sjukförsäkringar är ämnet som ger upphov till flest avbrytningar, tätt följt av föräldraförsäkringen. Partiet som talade flest gånger var Vänsterpartiet.

	Mängden gånger man pratar, sakligt	Mängden gånger man pratar, spel	Mängden gånger man pratar, totalt	Om och när man avbryter	Vem man avbryter och inom vilket ämne
V	20	7	27	6 gånger vid: 32:35 37:28 1:01:18 1:01:38 1:42:58 1:44:25	FP, skola KD, skola KD, ff KD, ff FP, brott KOLLA, brott
MP	19	7	26	10 gånger vid: 18:14 19:13 19:38 24:59 32:35 1:08:23 1:09:50 1:21:57 1:29:54 1:30:50	C, sjukförsäk. C, sjukförsäk. C, sjukförsäk. FP, sjuk. FP, skola C, ff C, ff C, miljö PL FP, miljö
S	18	5	23	8 gånger vid: 21:08, 30:42,	KD, arbete FP, skola

				50:00, 1:05:28 x2, 1:25:46, 1:27:15, 1:36:06, 1:46:43	C, sjukvård M, ff FP, miljö FP, miljö KD, invandring M, brott
FP (L)	21	4	25	4 gånger vid: 30:42 33:32 1:44:54 1:48:21	KOLLA, skola S, skola V, brott V, brott
C	21	1	22	6 gånger vid: 18:43 19:13 x4 33:33 34:29 49:45 X	MP, sjukförsäk. MP, sjukförsäk. MP, sjukförsäk. MP, skola Sjukvård, PL
M	18	2	20	1 gång vid: 1:05:21	S, ff
KD	18	2	20	2 gånger vid: 1:01:18 1:01:38	V, ff V, ff

Vissa svar var varken endast sak- eller spelgestaltiska vid första anblick. När det skedde kommenterades det varpå samma frekvens tittades på ännu en gång för att försäkra en vetenskaplig analys. Detta var fallet i de här två exemplen. Även två inlägg av Fredrik Reinfeldt (M), ett av Göran Hägglund (KD) och ett från Mona Sahlin (S) kontrollerades igen.

Lars Ohly, Vänsterpartiet på 51:25 - 52:00. Inlägget kodades som spelgestaltning då Ohly fokuserar på att måla upp en bild. Sista meningen kan ses som ett sakförslag, men det är inte konkret nog.

“Jag ska avslöja en hemlighet här, och nu ska jag inte fria till någon ytterligare utan det har jag gjort. Men jag ska avslöja en hemlighet, jag har faktiskt handlat medicin på privata apotek också och det beror på att ni (red. Alliansen) har avreglerat. Ni har sett till att försämra möjligheterna att faktiskt få en gemensamt finansierad och gemensamt organiserad vård. Ni har avreglerat och privatiserat, och då skulle ni gärna vilja att alla vi som vill ha en behovsstyrd vård, att vi ska hänvisas till den lilla gnutta vård som fortfarande bedrivs i

gemensam regi. Men det det tror jag är en väldigt märklig inriktning. Jag tycker istället vi med demokratiska beslut ska se till att behoven styr vården”

Maud Olofsson, Centerpartiet på 56:40-57:07. Inlägget kodades som sakgestaltning eftersom Olofsson med tydliga exempel förklarar hur hon ser på ekonomin. Hon för in ny information i debatten.

“Men det var det som var min poäng där Maria Wetterstrand. Därför ni säger hela tiden att det är skattesänkningar som står mot välfärd, min poäng var det som kommunalrådet i Piteå sa, socialdemokraten, att det är tillväxten i ekonomin som gör att vi kommer och få mer resurser och det är så saker och ting hör ihop. Mer jobb, mer eh fler folk i arbete ger mer att dela på. Så hänger det ihop”.

5.2 Debatten 2014

En debatt där samtliga partiledare avbröt varandra mer än den tidigare debatten. Totalt 66 avbrott förekom under debatten. Det går att jämföra med föregående debattens 37 gånger. Det är nästan en fördubbling av avbrott i debatten. De partiledare som kom mest till tals var Stefan Löfven och Gustav Fridolin, tätt följt av Jonas Sjöstedt och Jimmie Åkesson. Oppositionen dominerade taltiden i debatten. Den partiledaren som avbröt mest var Jimmie Åkesson, vilket han gjorde tolv gånger, exklusive en längre ordväxling med Gustav Fridolin. Partiledaren som avbröt minst antal gånger var Göran Högglund. Regeringen avbröt oppositionen totalt 29 gånger. Ingen av regeringspartierna avbröt ett annat regeringsparti. Oppositionen, det vill säga de övriga fem partierna, avbröt tillsammans 37 gånger. Ämnet som gav upphov till flest avbrott var miljön, tätt följd av jobben. Migrationsfrågan är överrepresenterad för Sverigedemokraterna när det gäller vilket ämne partiledaren valde att avbryta de andra debattörerna i.

Debatten innehöll fler sakliga inlägg än spelgestaltade, men innehöll samtidigt fler spelgestaltningar än föregående debatt. Andelen spelgestaltade inlägg ökade. Antalet inlägg som kodats som sakliga i debatten uppgår till 145 stycken, medan de spelgestaltiska uppgår till 47 stycken. Det betyder att 67,6 procent av inläggen var sakliga. Sakligheten var jämn över blockgränsen, men oppositionen använde sig av sakgestaltning något mer.

	Mängden gånger man pratar, sakligt	Mängden gånger man pratar, spel	Mängden gånger man pratar totalt	Om och när man avbryter	Vem man avbryter och inom vilket ämne
V	18	8	26	6 gånger vid: 49:25 53:55 1:05:81 1:09:19 1:14:32 x3 1:22:44	FP, jobben M, jobben SD, miljön SD, miljön KD, vinst i v SD, vinst i v
MP	22	7	29	10 gånger vid: 42:35 43:28 51:50 54:19 58:23 x3 1:03:19 1:05:08 1:33:18 1:40:21 1:52:04 x3	C, jobben FP, jobben C, jobben PL, jobben PL, miljön KD, miljön C, miljön PL, skolan PL, skolan SD, migrat.
S	24	5	29	9 gånger vid: 31:40 33:26 40:57 41:22 1:01:01 1:01:17 1:01:26 x 5 1:10:13 x 2 1:20:52	M, jobben M, jobben SD, jobben PL, jobben M, miljön M, miljön M, miljön C, miljön FP, vinst i v
C	16	2	18	7 gånger vid: 35:00 42:36 1:04:31 1:05:52 1:06:10 1:10:13 x 3 1:49:18	S, jobben MP, jobben MP, miljön MP, miljön MP, miljön S, miljön SD, migrat.
FP (L)	13	9	22	9 gånger vid: 16:00 24:12	PL, ff PL, bostäder

				25:39 36:19 49:32 1:07:56 1:08:29 1:20:42 1:38:20 x 2	S, bostäder PL, jobben V, jobben S, miljön V, miljön PL, vinst i v PL, skolan
KD	14	4	18	4 gånger vid: 1:04:10 1:14:32 x3 2:05:58 2:06:18	MP, miljön V, vinst i v V, NATO V, NATO
M	19	5	24	9 gånger vid: 31:47 32:42 34:00 53:58 58:41 59:34 1:01:05 1:01:17 1:01:26 x 5	S, jobben S, jobben S, jobben V, jobben MP, miljön MP, miljön S, miljön S, miljön S, miljön
SD	19	7	26	12 gånger vid: 17:45 39:59 40:43 41:18 41:33 1:09:11 1:49:24 1:49:38 1:51:03 1:51:28 1:52:04 x3 2:08:12	C, ff S, jobben S, jobben S, jobben S, jobben V, miljön C, migrat. C, migrat. PL. migrat. MP, migrat. MP, migrat FP, NATO

Likt debatten 2010 fanns det ett par inlägg under debattens gång som var lite otydliga att kategorisera. När det problemet uppstod gjordes en kommentar och debattfrekvensen återvändes till. I det här fallet var det tre inlägg från Vänsterpartiet (06:30, 9:39 och 1:27:00), ett från Folkpartiet (1:25:27), ett från Sverigedemokraterna (20:30) och hela Föräldraförsäkringsdebatten, då den byggde så mycket på pathosargument att det var svårt att reda ut vad som var sakligt och inte. Exempel på sakgestaltning och spelgestaltning i den här

debatten är till exempel: Vänsterpartiet vid 1:15:52, Moderaterna vid 1:18:00 M,
Kristdemokraterna, Miljöpartiet vid 1:51:00 vid 22:09 med mera.

5.3 Debatten 2018

Debatten med minst antal avbrott. Varken Stefan Löfven eller Isabella Lövin avbryter någon annan partiledare under hela programmet. Debatten är även något kortare än de andra, vilket gör att varje partiledare har tid med färre inlägg. Stefan Löfven kommer till tals flest gånger. Löfven pratar dubbelt så många gånger som Annie Lööf och Ebba Busch. Majoriteten av debattörerna avbryter bara någon annan en eller två gånger. Busch sticker ut med sju avbrott, samtliga relativt tidigt i debatten. Sjukvård var det ämnet som gav upphov till flest avbrott.

Debatten kan överlag ses innehållsaktigargument och antal spelgestaltningar relativt få. Totalt görs 63 sakliga inlägg och 14 spelinlägg i debatten. Det gör att 77,78 procent av alla debattinlägg är sakliga. Regeringen gör fem spelgestaltiska inlägg, medan oppositionen gör nio stycken. Det ämnet som gav upphov till flest antal avbrott var sjukvården.

	Mängden gånger man pratar, sakligt	Mängden gånger man pratar, spel	Mängden gånger man pratar totalt	Om och när man avbryter	Vem man avbryter och inom vilket ämne
V	5	4	9	Två gånger vid: 1:18:35 1:50:59	L, ekonomi SD, migration
MP	7		7		
S	16	1	17		
L (FP)	8	2	10	1:18:27	V, ekonomi
C	7		7	Två gånger vid: 28:26 43:40	S, sjukvård MP, miljön
M	8	2	10	Två gånger vid: 1:26:19 1:44:00	V, ekonomin S, migration
KD	6	1	7	Sju gånger vid: 14:42 15:02 21:00	S, sjukvård S, sjukvård S, sjukvård

				21:30 46:16 46:54 47:56	S, sjukvård L, miljön S, miljön S, miljön
SD	6	4	10	1:51:58	V, migration

Fyra stycken inlägg kodades som osäkra och tittades därför igenom en extra gång. Det var Jimmie Åkesson om sjukvård på 16:30, som kodades som spelgestaltning. Ulf Kristersson om ekonomin på 1:11:05 som kodades som sakgestaltning. Kristersson igen på 1:30:45, vilket kodades till spelgestaltning och Ebba Busch, också på ekonomi, på 1:23:40, vilket även det kodades till spelgestaltning.

5.4 Debatten 2022

Uppdelningen mellan sakgestaltning och spelgestaltning i den här debatten är nästan helt jämn. Det skiljer den här debatten från de tidigare debatterna. Nästan alla partier i den här debatten la lika mycket eller mer tid på spelgestaltning än på sakgestaltning. Totalt gjordes 99 inlägg, varav 58 var sakinriktade och 41 var spelinriktade. Det innebär att 58,59 procent av inläggen var kodade som sakgestaltning. Det är det lägsta av alla fyra debatter. Centerpartiet står ut med 12 poäng på sakgestaltning. Partiet som talade flest gånger var Socialdemokraterna.

Avbrotten är relativt jämnt fördelade. De flesta partierna avbröts mellan 2 och 4 gånger. De partierna som sticker ut är Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna med 8 respektive 6 avbrott. Partierna som var vanligast att avbryta är Socialdemokraterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. De blev avbrutna mellan 7 och 4 gånger vardera. Ämnena som gav upphov till högst andel avbrott var integration och miljö. Oppositionen står för 18 avbrott medan regeringsstödande partierna står för 11 stycken.

	Mängden gånger man pratar, sakligt	Mängden gånger man pratar, spel	Mängden gånger man pratar totalt	Om och när man avbryter	Vem man avbryter och inom vilket ämne
V	6	5	11	5 gånger vid: 22:31 32:33 38:04 48:47 2:20:35	M, brott C, privatis. M, privatis. S, miljö PL, integr
MP	6	4	10	5 gånger vid: 43:50 1:48:40 2:16:27 2:16:58 2:22:29 x2	SD, miljö SD, välfärd KD, integrat. KD, integrat L, integrati.
S	11	7	18	34:58	KD, privatis.
L (FP)	8	3	11	2 gånger vid: 1:09:41 2:22:36	C, landsb. MP, integrat
C	12	1	13	2 gånger vid: 59:40 1:00:38	KD, landsb. SD, landsb.
M	7	6	13		
KD	4	6	10	8 gånger vid: 34:15 34:51 52:34 53:00 1:01:21 1:37:26 2:03:06 2:05:14	S, privatis. S, privatis. S, miljö S, miljö C, landsb. PL, skola MP, välfärd PL, välfärd
SD	4	9	13	6 gånger vid: 45:26 1:00:57 1:37:26 2:11:16 2:14:04 2:19:59	C, miljö C, landsb. PL, skola C, integrati. C, integrati. V, integrati.

6. Analys

Debatten 2010 är relativt lugn och saklig jämfört med de andra tre debatterna. 80 procent av inläggen är sakliga, debatten innehåller 37 incidenter när någon blir avbruten. Det är Miljöpartiet som avbryter flest gånger och Moderaterna som gör det minst. De rödgröna partierna avbryter nästan dubbelt så många gånger som Alliansen gör. Partiet som tar störst plats i debatten mätt i frekvens är Vänsterpartiet. 20 procent av inläggen var spelgestaltiska, majoriteten av dem från oppositionen, närmare bestämt Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Partierna som hörs mest är challengerpartier i oppositionen som det går bra för i opinionen. Både mainstreampartierna och challengerpartierna kan ses använda debatten till sina respektive fördelar. Vänsterpartiet och Miljöpartiet genom att skapa konflikter, ta plats och debattera genom känslolag. Mainstreampartierna genom att hålla sig lugna.

Debatten 2014 är första gången Sverigedemokraterna tar plats i en Slutdebatt som ett riksdagsparti. Mycket tyder på att efter som debatten fått ett tillskott av ytterligare ett challengerparti, blir den mer händelserik än debatten 2010. Det sker nästan en fördubbling av avbrott i debatten 2014 jämfört med den i 2010. Samtliga partier avbryter mer. Partiledaren som avbröt mest var challengerpartiet Sverigedemokraternas ordförande Jimmie Åkesson. I debatten hördes oppositionen och challengerpartierna mest, eftersom Stefan Löfven, Gustav Fridolin, Jonas Sjöstedt och Jimmie Åkesson talade flest gånger. Andelen spelgestaltade inlägg ökade från 20 procent till 32,4 procent. Oppositionen använde sig av sakgestaltning något mer, även om den var jämn över blockgränsen. Sverigedemokraterna betar sig i debatten i enlighet med de förväntningar man kan ha på ett challengerparti. Partiet skapar konfliktytor, framförallt när det gäller partiets egna ämnen brottslighet och invandring.

Debatten 2018 är den lugnaste av alla fyra. 77,78 procent av alla debattinlägg är sakliga. Regeringen gör fem spelgestaltiska inlägg, medan oppositionen gör nio stycken. Det här är mainstreampartiernas debatt. Få partiledare som avbryter generellt. Varken socialdemokraten Stefan Löfven eller miljöpartisten Isabella Lövin avbryter någon annan partiledare under hela programmet. Löfven och Lövin är båda ministrar, deras partier sitter i regeringen, vilket gör dem till mainstream. Det är helt i enlighet med det att vara saklig och inte avbryta. Stefan Löfven kommer till tals flest gånger. Löfven pratar dubbelt så många gånger som Annie Lööf och Ebba Busch, som numera sitter i opposition. Busch använder

oppositionsrollen till att anamma challengerpartistategier och är den som avbryter i särklass mest i debatten.

Jimmie Åkesson är en av dem som talar flest gånger i debatten 2018, 60 procent sakligt och 40 procent spel. Däremot avbryter han bara en gång. Kan det bero på att Sverigedemokraterna känner att deras ställning som vågmästare börjar bli garanterad, och att de därför inte behöver ta en lika stark challengerroll? Förändringen kan även bero på debattens format, förändringen av ställda frågor som diskuterades eller en ren mänsklig faktor.

Debatten 2022 skiljer sig från debatterna 2010 och 2018, och liknar mer den från 2014, men mer uppskruvat. Överlag sker många avbrott, vilka är relativt jämnt fördelade mellan partiledarna. Partierna som sticker ut är Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna med 8 respektive 6 avbrott. Oppositionen står för 62 procent av avbrotten medan regeringsunderlaget står för 38 procent. Samma tendenser syns när det gäller politikgestaltningen. Uppdelningen mellan sakgestaltning och spelgestaltning är nästan helt jämn. Detta särskiljer debatten 2022, då nivån då förhållandet mellan sak och spel inte varit så jämn i någon av de tidigare debatterna. 58,59 procent av inläggen var kodade som sakgestaltning. Partiet som talade flest gånger var Socialdemokraterna.

2022 är året som de sakliga argumenten minskar. Totalt blir någon avbruten 29 gånger i debatten. Det är färre än 2010, men betydligt fler än 2018. Det är den första debatten där man kan observera ett helt nytt debattklimat med mer spelgestaltning och mer avbrytning. Sverigedemokraterna börjar bete sig mer som ett mainstreamparti. Aspekter som gör dem mer mainstream är att de avbryter färre gånger och diskuterar fler frågor än bara de egna. En bakomliggande anledning till Sverigedemokraternas rollförändring kan vara att de andra partierna börjar anamma Sverigedemokraternas retorik, i enlighet med Schain (2002). Det skulle kunna stämma då Sverigedemokraterna för första gången fått en given roll i flerpartisamarbete, som senare skulle bli Tidöavtalet. Detta kan ha haft en tydlig inverkan över Sverigedemokraternas agerande. Sverigedemokraterna skulle då dels blivit mer av ett mainstreamparti givet den ökade ansvarsfördelningen. Men det kan också ha, helt i enlighet med Schains teori, ha förskjutit debattklimatet åt deras håll. Detta stöds av faktumet att övriga partier som var tydliga mainstreampartier, såsom Socialdemokraterna, i debatten 2022 agerar mer som ett challengerparti.

Det kan vara svårt att avgöra huruvida ett ensamt challengerparti klarar av att förändra debattklimatet, eller om det snarare beror på nyhetscykeln, den allmänna opinionen ute i landet eller den ökade användningen av sociala medier i politiken. Fler spelargument låter bättre än saklighet - går snabbare och ger mer media. Tillsammans med att media konstant blivit "snabbare" från 2010 genom framväxten av sociala medier, finns det mycket som pekar på att även partier förändrat sina mediastrategier för att hänga med utvecklingen.

Socialdemokraterna är genomgående genom åren 2014, 2018 och 2022 det parti som talar mest i debatterna. Partiet avbryter mycket i debatterna 2014 och 2018, men avbryter endast en gång totalt i debatterna 2018 och 2022. Trots att debatterna 2018 och 2022 skiljer sig mycket åt lyckas Socialdemokraterna upprätthålla samma mainstreamroll. 2010 och 2014 avbröt Socialdemokraterna andra partier mer. Detta har antagligen inte med partiledaren att göra eftersom Socialdemokraterna inte hade samma partiledaren 2010 som 2014, men ändå följde samma taktik. Kanske upptäckte de att "challengeragerande" inte fungerar för Socialdemokraterna utan gick tillbaka till mainstreamrollen.

Mainstreampartiet Liberalerna (fd Folkpartiet) agerande gentemot Sverigedemokraterna går att applicera på "The hindering hypothesis" första ståndpunkt, en avfärdade strategi. Enligt teorin leder en avfärdande strategi från ett mainstreamparti mot ett challengerparti till minskat stöd för challengerpartiet. När Sverigedemokraterna ökat har Liberalerna följt teorin och inte sökt debatt med Sverigedemokraterna i partiledardebatterna, för att underminera partiets ägande av frågan och få det egna partiet att framstå som mer kompetent och konkurrenskraftigt (Meguid 2005). Ingen gång i de fyra debatterna har just Liberalerna och Sverigedemokraterna haft en debatt som blivit så stökig att någon avbrutit den andre.

Vilka ämnen som ger upphov till hetsk debatt har förändrats genom åren. Både 2010 och 2014 debatterna har hetska debatter kring Föräldraförsäkringen, det vill säga socialpolitik. De hetska debatterna i de två senare debatterna handlar främst om invandring och miljöpolitik, men även sjukvården. Både invandring och miljöpolitik är kärnfrågor för regeringens två mest aktiva challengerpartier. Deras vilja att debattera dessa frågor kan ha påverkat hela riksdagens villighet att diskutera dem, likt Dahlström och Sundells Facilitating hypothesis.

De observerade trenderna i debatterna från 2010 till 2022 visar en ökande tendens till avbrytningar och spelgestaltning, vilket tyder på en mer konfrontativ och polariserad politisk

miljö. Challengerpartier, särskilt Sverigedemokraterna under deras tidiga år, tenderar att vara mer avbrytande, vilket kan ses som en del av deras strategi att utmana etablerade normer och vinna uppmärksamhet. Mainstreampartier, å andra sidan, kan känna ett större behov av att framstå som stabila och ansvarstagande och därmed undvika överdriven konfrontation. Dock kan även de anamma spelgestaltning som en reaktion på den ökade polariseringen och för att bättre konkurrera om väljarnas uppmärksamhet.

7. Slutsats

Uppsatsens resultat visar tydligt att debattklimatet har förändrats mellan åren 2010 och 2022. Partiledarna använder färre sakliga argument och fler som bygger på det politiska spelet. Hur livlig debatterna varit, det vill säga hur ofta någon blivit avbruten i en debatt, har pendlat fram och tillbaka, men ser i alla fall inte ut att minska. Utifrån resultatet skulle man kunna dra slutsatsen att det beror på tillkomsen och tillväxten av challengerpartiet Sverigedemokraterna. Samtidigt går det också att dra slutsatsen att förändringen av debattklimatet har andra anledningar, till exempel en hårdare samhällsdebatt, sociala mediers allt viktigare roll och nya trender inom retoriken.

8. Källförteckning

Tryckta källor:

Bergström, Göran - Boréus, Kristina (red.), 2018. Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys, ”Innehållsanalys”, s.59, Lund: Studentlitteratur

Esaiasson, Peter, 2012, *Metodpraktikan*, kapitel 11 “Kvantitativ innehållsanalys 197”, s.197-200, Nordstedts juridik, Stockholm

Elektroniska källor:

Dagens Media, 2013, Thomsen, Dante, 2013-10-07 09:17, “Så många såg partiledardebatten”, Hämtad 24 december 2023,

<https://www.dagensmedia.se/medier/rorligt/sa-manga-sag-partiledardebatten/>

Dagens Media, 2020, Holmkvist, Leif, “Här är dagspressens upplagor - enligt stödansökningarna”. Publicerad 2020-10-08. Hämtad 2024-01-03

<https://www.dagensmedia.se/medier/dagspress/har-ar-dagspressens-upplagor-stodansokningarna-tving-ar-fram-redovisning/>

Dahlström, C. & Sundell, A. (2012) A losing gamble. How mainstream parties facilitate anti-immigrant party success. *Electoral Studies*, 31(2): 353-363. [Elektronisk]

<https://doi.org/10.1016/j.electstud.2012.03.001>.

Ekgren Oscarsson, Henrik, Göteborgs universitet, *Valforskningsprogrammet*, “Rapport 2020:10”. Publicerad 2020. Hämtad 2024

<https://www.gu.se/sites/default/files/2021-02/2020%2010%20Oscarsson%20-%20Flytande%20va%C3%A8ljare%202018.pdf>

Eriksson, Göran, 2002, “Den televiserade politiken: studier av debatt- och nyhetsjournalistik”, Örebro Universitet, hämtad 2024-01-03

https://oru.diva-portal.org/smash/record.jsf?faces-redirect=true&aq2=%5B%5B%5D%5D&af=%5B%5D&searchType=SERIES&sortOrder2=title_sort_asc&query=&language=en&pid=diva2%3A136670&aq=%5B%5B%5D%5D&sf=all&aqe=%5B%5D&sortOrder=author_sort_asc&onlyFullText=false&noOfRows=50&dswid=-5791

Expressen 2018, “Partiledardebatten 2018”, publicerad 2018-08-20, hämtad 2024-01-02.

<https://www.youtube.com/watch?v=AC-Kym8lbrk&t=5434s>

Expressen 2022, “Expressens partiledardebatt 2022 • Kriminalitet • Skola • Integration • Vården”, publicerad 2022-08-16, hämtad 2024-01-02.

<https://www.youtube.com/watch?v=4dDIXJ6uV9s&t=4054s>

Internetstiftelsen. 2022. Politiskt intresse får fler att diskutera politik på nätet. [online] Available at: <https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/svenskarna-och-internet-valspecial-2022/det-politiska-samtalet-pa-natet/politiskt-intresse-far-fler-att-diskutera-politik-pa-natet/> [Accessed 24 December 2023]

Perlmutter, T. (2002) 'The Politics of Restriction: The Effect of Xenophobic Parties on Italian Immigration Policy and German Asylum Policy'. M. Schain, P. Hossay and A. Zolberg (red) *Shadows over Europe: The Development and Impact of the Extreme Right in Western Europe*. London: Palgrave Macmillan.

Statistiska centralbyrån (SCB). 2022. *Internetanvändningen ökar bland äldre i Sverige*. [online] Available at:

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/levnadsforhallanden/levnadsforhallanden/befolkningens-it-anvandning/pong/statistiknyhet/befolkningens-it-anvandning-2022/> [Accessed 24 December 2023]

Schain, M. A., Zolberg, A. & Hossay, P. (2002) *Shadows over Europe: The Development and Impact of the Extreme Right in Western Europe*. New York: Palgrave Macmillan.

Strömbäck, Jesper, 2008 "Medialisering och makt: En analys av mediernas politiska påverkan". Hämtad 2024. <https://miun.diva-portal.org/smash/get/diva2:235415/FULLTEXT01.pdf>

SVT 2020, "Förtroendebarmetern: Fortsatt högt förtroende för public service", publicerad 2020-03-11, uppdaterad 2020-03-12. Hämtad 2024-01-04 <https://www.svt.se/kultur/fortroendebarmetern-2020>

Youtube, *SvenskPolitik1*, "Valet 2010 - Slutdebatten", publicerad 2012-10-11. Hämtad 2024-01-02. <https://www.youtube.com/watch?v=N21gryFpJ0g>

Youtube, *PE-SSE*, "Val 2014 SVT 2014-09-12 "Slutdebatten", publicerad 2022-02-16. Hämtad 2023-12-29 <https://www.youtube.com/watch?v=P3KEBfctzHI&t=7853s>

Youtube, Expressen, "Partiledardebatten 2018", publicerad 2018-08-20, hämtad 2014-01-03 <https://www.youtube.com/watch?v=AC-Kym8lbrk&t=224s>

Youtube, Expressen, "Expressens partiledardebatt 2022 - kriminalitet - skola - integration - vården". Publicerad 2022-08-16. Hämtad 2024-01-03 <https://www.youtube.com/watch?v=4dDIXJ6uV9s&t=332s>

Valmyndigheten, "Valresultat 2006", "Valresultat 2010", Valresultat "2014", "Valresultat 2018" Hämtad 2024-01-04 <https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2022/valresultat.html>

Väljarbarometern, *SVT Nyheter*, "September 2010", "September 2014", "September 2018", "September 2022". Hämtad 2024-01-04. <https://www.svt.se/special/valjarbarometern/>